

De burgemeester

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

circulaire

Datum
29 november 2011

Kenmerk
2011-2000375969

Onderwerp

Bevoegdheden bij beëindiging opvang uitgeprocedeerde
asielzoekers

Aanleiding

In Nederland hebben asielzoekers in beginsel recht op opvang zolang zij op grond van hun (eerste) asielprocedure rechtmatig in Nederland verblijven. Na de definitieve afwijzing van het asielverzoek hebben zij nog een termijn van 28 dagen om het land te verlaten, de zogeheten vertrektermijn. Indien een afgewezen asielzoeker niet gedurende de vertrektermijn Nederland verlaat, heeft hij/zij vervolgens geen recht meer op opvang in een asielzoekerscentrum. Dit betekent overigens niet dat betrokkene op straat terecht komt. Aan de vreemdeling kan namelijk ook een vrijheidsbeperkende maatregel worden opgelegd in een vrijheidsbeperkende locatie of een gezinslocatie (als het een gezin met minderjarige kinderen betreft). In deze locaties wordt de facilitering van het vertrek onder regie van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) verder geïntensiveerd, gedurende in beginsel maximaal 12 weken. Gezinnen met minderjarige kinderen wordt overigens ook na deze periode onderdak geboden, waarbij de begeleiding gericht blijft op terugkeer. Om een afgewezen asielzoeker in een vrijheidsbeperkende locatie of in een gezinslocatie te kunnen plaatsen, moet de opvang in een asielzoekerscentrum wel eerst worden beëindigd.

Af en toe komt het voor dat burgemeesters (voornemens tot) ontruiming van voorzieningen van uitgeprocedeerde asielzoekers tegenhouden, onder andere vanwege verschil van inzicht over het te volgen vertrektraject. De burgemeesters beroepen zich daarbij op de bevoegdheid tot handhaving van de openbare orde, vanwege de vrees dat de ontruiming zou leiden tot verstoring daarvan.

Doel van deze circulaire

In deze circulaire treft u een overzicht van de bevoegdheden van de minister voor Immigratie en Asiel (I&A), de minister van Veiligheid en Justitie (V&J) en de

burgemeester in een situatie waarbij sprake is van de noodzaak tot beëindiging van voorzieningen¹ van uitgeprocedeerde asielzoekers.

Datum
29 november 2011

Kenmerk
2011-2000375969

Rol gemeente bij het beëindigen van voorzieningen

Bij de uitvoering van het terugkeerproces worden gemeenten intensief betrokken. Hiertoe onderhoudt de DT&V intensief contact met gemeenten via de lokale afdelingsmanager en het lokale terugkeeroverleg (LTO), waarbij ook de gemeente kan aanschuiven. Dit biedt de gemeente de mogelijkheid om mee te denken over het moment en de wijze waarop de beëindiging van voorzieningen plaatsvindt, en eventuele relevante bijzondere omstandigheden in te brengen. Op die manier kan worden gewaarborgd dat het beëindigen van voorzieningen op een zo zorgvuldig mogelijke manier plaatsvindt, en dat alle betrokken partijen zich hierop kunnen voorbereiden.

Bevoegdheden minister voor Immigratie en Asiel richting politie

De minister voor Immigratie en Asiel is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000. Hij beschikt in dat kader over enige bevoegdheden die exclusief aan hem zijn opgedragen, waaronder de bevoegdheid vreemdelingen uit te zetten die niet (langer) rechtmatig in Nederland verblijven (art. 63 Vreemdelingenwet 2000).

De uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 is een onderdeel van de politietaak. Indien de politie optreedt ter uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000, staat zij onder gezag van de minister voor Immigratie en Asiel. In de Vreemdelingenwet 2000 is dit neergelegd als een aanwijzingsbevoegdheid van de minister jegens de korpschef en jegens de individuele politieambtenaren (art. 48, tweede lid, Vreemdelingenwet 2000). Het wetsvoorstel nationale politie brengt hierin geen verandering.

Bevoegdheden burgemeester richting politie

De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde in zijn gemeente (art. 172 Gemeentewet). Krachtens de Politiewet 1993 staat de politie, indien zij optreedt ter handhaving van de openbare orde, onder gezag van de burgemeester (art. 12 Politiewet 1993).

Indien wordt verwacht dat het beëindigen van voorzieningen van een (uitgeprocedeerde) asielzoeker zal leiden tot verstoringen van de openbare orde, is de burgemeester vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde bevoegd om maatregelen te treffen om deze ordeverstoringen te voorkomen of de gevolgen ervan zoveel mogelijk te beperken.

De burgemeester mag echter niet met een beroep op een mogelijke verstoring van de openbare orde de beëindiging van de voorzieningen van uitgeprocedeerde asielzoekers tegenhouden. Hij treedt daarmee buiten het kader van zijn wettelijke bevoegdheden. Alleen de minister voor Immigratie en Asiel is bevoegd te besluiten over uitzetting of overplaatsing van een uitgeprocedeerde asielzoeker. De politie staat daarbij exclusief onder zijn gezag.

Dit laat onverlet dat, zoals hierboven weergegeven, de inzet van de minister voor Immigratie en Asiel erop is gericht om in samenspraak met de gemeente tot

¹ Waar in deze circulaire wordt gesproken over het beëindigen van voorzieningen, wordt in bredere zin bedoeld op situaties waarin een vreemdeling op grond van de Vreemdelingenwet de locatie waarin hij verblijft dient te verlaten. In de meeste gevallen gaat het daarbij om beëindiging van de opvang van het COA, al dan niet in combinatie met plaatsing in een vrijheidsbeperkende locatie of een gezinslocatie.

overeenstemming te komen over het moment en de wijze waarop de voorzieningen van uitgeprocedeerde asielzoekers worden beëindigd.

Datum
29 november 2011

Kenmerk
2011-2000375969

De minister van Veiligheid en Justitie kan op verzoek van de minister voor Immigratie en Asiel, als ultimum remedium en zoveel mogelijk na overleg met de burgemeester, de burgemeester algemene en bijzondere aanwijzingen geven met betrekking tot de handhaving van de openbare orde, voor zover dat noodzakelijk is in het belang van de veiligheid van de Staat of de betrekkingen met andere mogendheden, dan wel met het oog op zwaarwegende belangen van de samenleving. In het wetsvoorstel nationale politie wordt deze aanwijzingsbevoegdheid onverkort gehandhaafd.

Vragen?

Indien u naar aanleiding van deze brief vragen heeft over de interbestuurlijke verhoudingen in het algemeen, kunt u contact opnemen met de directie Openbaar Bestuur en Democratie van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, tel. 070-426 6998, email: DGBK-DSOBD@minbzk.nl.

Indien u algemene vragen heeft over de bevoegdheidsverdeling tussen Rijk en gemeente in het kader van het terugkeerproces en/of de beëindiging van voorzieningen van uitgeprocedeerde asielzoekers, kunt u contact opnemen met de directie Migratiebeleid van het ministerie van Binnenlandse Zaken, tel 070-3706508, email: secretariaat.dmb@minbzk.nl.

Indien u vragen heeft naar aanleiding van het terugkeerproces en/of de beëindiging van voorzieningen in een concrete casus in uw gemeente kunt u contact opnemen met de afdelingsmanager van de DT&V.

De minister voor Immigratie en Asiel,

G.B.M. Leers

De minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.P.H. Donner